

ORAŠJE

Investicijski vodič



CENTAR ZA PODUZETNIŠTVO
OPĆINE ORAŠJE

Magistralna cesta bb • Orašje
tel/fax: +387 (0)31 717 122
e-mail: info@cp-orašje.ba
www.cp-orašje.ba

Interreg - IPA CBC



Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro



CILJ PROJEKTA:

Doprinos održivom gospodarskom razvoju i povećanju zapošljivosti kroz stvaranje učinkovitog i djelotvornog poduzetničkog ekosustava na području prekograničnog partnerstva (Orašje, Garešnica, Lipik)

SVRHA PROJEKTA:

Poboljšati strukturu i kvalitetu poslovnih usluga u institucijama za potporu poslovanju prekograničnog partnerstva (Orašje, Garešnica, Lipik)

TRAJANJE PROJEKTA:

28 mjeseci

01.07.2017. - 31.10.2019.

Ukupna vrijednost projekta: **731.906,95 €**

Sufinanciranje EU (85 %): **622.120,89 €**

Ukupna vrijednost Općina Orašje: **249.881,48 €**

Sufinanciranje EU (85%): **212.399,25 €**

Ukupna vrijednost projekta Grad Lipik: **261.375,50 €**

Sufinanciranje EU (85%): **222.169,17 €**

Ukupna vrijednost projekta PCG: **220.649,97 €**

Sufinanciranje EU (85%): **187.552,47 €**

Uvodna riječ

Poštovani investitori,

Ovim investicijskim vodičem nastojat ćemo Vam predstaviti sve razvojne potencijale Općine Orašje kako bismo unaprijedili gospodarsko okruženje i kako bismo potpomogli poduzetničke inicijative te poboljšali ukupni socio-ekonomski položaj naše Općine.

Ovaj vodič ima za cilj pružiti sve neophodne informacije o resursima, kapacitetima i procedurama vezanim za mogućnosti investiranja na lokalnom nivou.

Želimo budućim investicijama i novim radnim mjestima stvoriti Općinu koja je poželjno mjesto za život u kojem su svi prirodni, društveni, ekonomski, politički i ljudski resursi usmjereni ka održivom lokalnom razvoju.



Općina Orašje

Općina Orašje se nalazi na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine i obuhvaća prostor od 125 kvadratnih kilometara. Svojom teritorijalnom pripadnošću pripada Federaciji BiH, a s općinama Odžak i Domaljevac-Šamac, te manjim dijelom Općine Bosanski Brod čini Županiju Posavsku.

Orašje s naseljima ima gotovo 20 tisuća stanovnika, a kao sjedište Županije Posavske gravitira mu oko 60.000 stanovnika.

Općina Orašje stvorila je sve preduvjete za razvoj malih i srednjih poduzetnika, poljoprivrede i za strana ulaganja. Općina se nalazi uz samu granicu s Hrvatskom i EU i uz bogate prirodne resurse zasigurno je jedno od najboljih mjesta za strana ulaganja na području Bosne i Hercegovine. Granični prijelaz prema Hrvatskoj na području Općine Orašje jedan je od najvećih novo izgrađenih graničnih prijelaza u Bosni i Hercegovini.

Rijeka Sava, kulturna dobra, paleontološko nalazište i poznate manifestacije temelji su razvoja turizma na području Općine.

Površina: 125 kvadratnih kilometara

Broj stanovnika: 19.861

Položaj: 45°15' sjeverne zemljopisne širine i 18°41' istočne zemljopisne širine

Nadmorska visina: 83m

Klima: Umjereno kontinentalna klima

Vremenska zona: Centralno Europsko vrijeme (UTC +1)

Službeni jezik: BHS

Valuta: BAM valuta

Poštanski kod: 76270

Pozivni broj : +387 (0) 31

Područje Općine Orašje obuhvaća 13 naselja: Orašje kao središte, Oštra Luka, Bok, Bukova Greda, Matići, Kostrč, Tolisa, Donja Mahala, Ugljara, Vidovice, Kopanice, Jenjić, Lepnica

Osnovne značajke Općine Orašje:

- županijsko središte
- administrativni centar
- obrazovni centar (fakulteti)
- kulturni centar (galerije, muzeji, knjižnice)
- duhovni centar (Franjevački samostan Tolisa)
- zdravstveni centar (razvijena primarna i sekundarna zdravstvena zaštita)
- sportsko rekreacijski centar (bazeni, nogometni i teniski tereni)
- trgovački i uslužni centar (shopping centri i ugostiteljski objekti)
- industrijski centar (drvna, plastičarska,

metalska, poljoprivredno-prehrambena, električna industrija)

- turistički centar (Abonos – obrada drvnog hrasta)
- poljoprivreda (voćarstvo, povrtlarstvo, žitarice, ostalo industrijsko bilje)
- peradarstvo i svinjogojstvo
- korparstvo
- lov i ribolov
- auto-moto sport

Geoprometni položaj

Općina Orašje nosi i naziv „Kapija BiH“ jer je na njenom području jedan od glavnih graničnih prijelaza koji povezuje BiH s Republikom Hrvatskom odnosno Europskom unijom. Ovo je jedna od najznačajnijih komparativnih prednosti u odnosu na druge lokacije u okruženju što Općinu Orašje čini lako dostupnom i atraktivnom lokacijom za ulaganja. Prostorno gledano, Općina Orašje odlično je cestovno povezana s ostatkom Bosne i Hercegovine, Hrvatskom i Srbijom.

Kroz Općinu prolaze važne prometnice, magistralna cesta Orašje – Županja koji Orašje povezuje s Hrvatskom. Ista magistralna cesta povezuje Općinu s autocestom Zagreb – Beograd od koje je Općina udaljena samo 12 km. Za Općinu Orašje je značajna i magistralna cesta Orašje – Tuzla – Sarajevo – Mostar, što Općini omogućava dobru osnovu za ekonomski razvoj, a naročito za razvoj turizma i trgovine.

Općina je naslonjena uz rijeku Savu i to joj otvara različite mogućnosti za korištenje riječnog prometa.

Udaljenost od većih središta:

- Tuzla - 70 km; • Beograd - 160 km;
- Sarajevo - 200 km; • Zagreb - 260 km;
- Budimpešta - 370 km

Gospodarski profil i resursi

Gospodarstvo Općine Orašje se temelji na razvoju mikro i malih poduzeća, obrta i poljoprivrednih gospodarstava te tradicija zanatstva.

Strateško opredjeljenje Općine Orašje je povećanje sudjelovanja proizvodnog i prerađivačkog sektora u lokalnom gospodarstvu te privlačenje novih, modernih i izvezno orijentiranih malih i srednjih poduzeća koja stvaraju dodanu vrijednost.

Uz brz i jednostavan pristup tržištu Europske unije, bogatu resursnu osnovu za proizvodnu i prerađivačku industriju, tradiciju poslovanja i niže proizvodne troškove, Općina Orašje može ponuditi uvjete poslovanja koji će potencijalnim investitorima omogućiti proizvodnju visokokvalitetnih i konkurentnih proizvoda za europsko i svjetsko tržište.

Ključni sektori poslovnih subjekata na području Općine koji predstavljaju okosnicu gospodarstva su:

- trgovina i uslužne djelatnosti
- prerađivačka industrija
- transport i logistika • građevinarstvo.

Glavni izvozni proizvodi uključuju: sedla za jahanje, prikolice, dijelove za autoindustri-



Orašje panorama

ju, pletene proizvode od pruća, konzumna jaja, fermentirani duhan, štavljenu kožu, medicinski namještaj, IT usluge, izolacijske folije, elektroničke i metalne proizvode.

Općina Orašje ima značajne prirodne resurse i predispozicije, a jedan od glavnih prirodnih resursa na području Općine Orašje je obradivo poljoprivredno zemljište.

Poljoprivredno zemljište je pogodno za uzgoj velikog broja kultura uključujući i ekološki zdravu hranu/organsku proizvodnju. U ovom smislu, Općina raspolaže s oko 8.000 hektara obradivog zemljišta koje se sve više koristi za radno intenzivne kulture koje uključuju različite vrste povrća koje se uzgaja na otvorenom ili u plastenicima i duhan.

S druge strane, prirodni pijesak i šljunak koji se, kako na riječnom vodotoku rijeke Save, tako i u untrašnjim prostorima (eksploataciona polja), eksploatira godišnje u količini od oko 100.000 m³ je također jedna od prednosti prirodnog resursa, koji zajedno s potencijalom rijeke Save čini odlične tehnološke preduvjete za potrebne za navodnjavanje poljoprivrednih kultura i za korištenje u mnoge druge svrhe, kao što su transport, turizam i kulturno-sportske manifestacije.

Dostupna radna snaga dodatni je faktor koji podiže stupanj konkurentnosti Općine Orašje kao poduzetničke destinacije. Postoji tradicija rada u poljoprivredi, metalnoj, tekstilnoj, kemijskoj i prehrambenoj industriji, građevinarstvu te uslužnim djelat-

nostima. Općina Orašje nudi razne profile radne snage, uglavnom stručnih i tehničkih zvanja (strojari, elektrotehničari, agronomi, medicinski djelatnici, ekonomisti i pravnici). Budući da Općini Orašje dnevno gravitiraju i stanovnici iz susjednih općina, broj i profil raspoložive radne snage je znatno veći.

Tradicija zanatstva u Općini je također snaga kada je riječ o potencijalima, a posebno zbog činjenice da dodatni faktor multikulturalne sredine gostoljubivog i srdačnog stanovništva dodatno oslikava svu otvorenost koju Orašje njeguje već stoljećima.

Kada govorimo o postojanju dodatnih elemenata koji definiraju dobar proizvod za investiranje (turistički potencijali, sportski, kulturni, povijesni faktori), Općina Orašje ima vrlo dobre resurse i atrakcije, i to u prvom redu rijeku Savu koja dominira krajobrazom i stvara ugođaj „mjesto na rijeci“. Nadalje, paleontološko nalazište koje se nalazi u širem koritu Save, iako u ovom trenutku tek djelomično istraženo i korišteno, predstavlja veliki turistički potencijal koji se može iskoristiti i koje može biti temelj budućeg pozicioniranja Orašja.

Najveća crkva u Bosni i Hercegovini u sklopu samostana Tolise je također vrijedan resurs i može postati nezaobilazna točka posjeta za turiste. Muzej u samostanu Tolisa s vrijednim zbirkama veliki je potencijal za razvoj kulturnog turizma i povrh toga gotovo spreman za tržište.



Pogled na rijeku Savu

Ciljani sektori za ulaganja

- Poljoprivredno – prehrambeni sektor (proizvodnja i prerada hrane – žitarice, voće i povrće, mlinarskih i pekarskih proizvoda, konzumnih jaja, stočne hrane, uzgoj peradi i svinja, uzgoj duhana, ljekovitog bilja, sadnog i ukrasnog bilja),
- Drvo – prerađivački sektor (proizvodnja proizvoda od pletarskih materijala – vrbovo pruće, proizvodnja namještaja od drveta),
- Metalno – prerađivački sektor (proizvodnja auto dijelova i prikolica, proizvodnja čamaca, proizvodnja vrata i prozora od aluminija i PVC – a),
- Transport i logistika,
- ICT sektor,
- Energetski sektor.

Poduzetničke zone

Poduzetnička zona Dusine

Poduzetnička zona Dusine Orašje uspostavljena je 2010. Godine Odlukom Općinskog vijeća Orašje.

Zona se prostire na površini od 35,17 ha, podijeljena na 50 parcela i regulirana je prostorno – planskom dokumentacijom Općine Orašje.

Slobodne parcele su u stopostotnom vlasništvu Općine. Za Poduzetničku zonu postoji Prostorni i Urbanistički plan, u kojima je predviđeno razvijanje Poduzetničke zone.

Zona je smještena neposredno uz magistralnu cestu Orašje – Tuzla, udaljena svega 1 km od graničnog prijelaza Orašje – Županja (RH – EU), te 12 km od autoceste Zagreb – Lipovac.

Općina Orašje nudi atraktivan paket poticaja za investitore u Poduzetničkoj zoni Dusine, koji uključuje:

- Povoljnju cijenu zemljišta (1,5 €/m²)
- Oslobođenje od naknada za korištenje i uređenje građevinskog zemljišta
- Oslobođenje komunalnih doprinosa za gradnju.

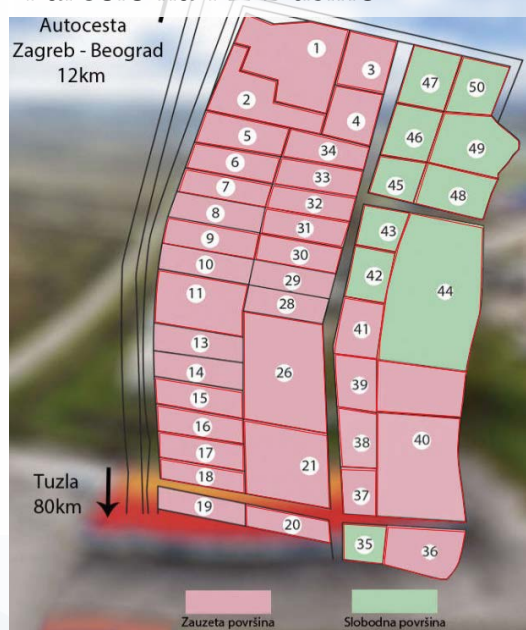
U Poduzetničkoj zoni je izgrađena potrebna komunalna infrastruktura. Investitorima je na raspolaganju:

- Uređena cestovna infrastruktura,
- Vodovod (priklučenje vodovodne mreže Poduzetničke zone Dusine na cjevovod promjera DN 225 mm).
- Kanalizacija (mješovita kanalizacijska mreža za sanitarno-fekalnu i oborinsku otpadnu vodu),
- Elektroenergetska infrastruktura (zona je pokrivena elektroenergetskim sustavom električne energije iz TS 110/35/10 kV ORAŠJE, 2 x 20 MVA),
- Telekomunikacije (u Zoni je osigurana potrebna telekomunikacijska infrastruktura)

Osim povoljne cijene zemljišta i olakšica, postoji mogućnost spajanja parcela prema iskazanim potrebama.

Investiranje u Poduzetničku zonu Dusine pogodno je za izvozno orijentirana mala i srednja proizvodna poduzeća, koja imaju potrebu za lokalnim sirovinama, dobavljačima ili uspostavljanjem lanca vrijednosti u prerađivačkoj (prehrambenoj, drvnjoj, metalnoj) industriji, ali i svim drugim povezanim sektorima. Također je pogodno za proizvodne i uslužne djelatnosti koje se temelje na informacijskim i komunikacijskim

Parcele na PZ Dusine





Poduzetnička zona Dusine

tehnologijama.

Poduzetnička zona Dusine je pogodna za tzv. „greenfield“ investicije što je do sada prepoznalo 25 poduzetnika (domaćih i stranih iz Njemačke, Nizozemske i Belgije), koji posluju u Zoni i zajedno zapošljavaju preko 250 djelatnika. Djelatnosti u kojima posluju uključuju proizvodnju metalnih dijelova za autoindustriju, proizvodnju malih brodica, proizvodnju prikolica, proizvodnju proizvoda od plastičnih masa, obradu kamena, preradu kože, trgovinu i usluge.

Poticaji za investitore koje nudi Općina Orašje

Općina Orašje nudi niz dugoročnih poticajnih mjera usmjerenih razvoju malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva.

Pod poticajnim mjerama razvoja poduzetništva i obrta na području Općine Orašje u podrazumijevaju se :

- Subvencioniranje novog zapošljavanja u novoizgrađenim ili rekonstruiranim poslovnim objektima (halama),
- Sufinanciranje dijela doprinosa za novoregistrirane poljoprivredne djelatnosti

i deficitarne i niskoakumulativne obrte

- Sufinanciranje nabavke opreme za tehnološko unapređenje poslovanja poduzetništva i obrta.

Općina Orašje je posebno posvetila pozornost procesima kod dobivanja građevinske dozvole i registracije imovine. Posebno je bitno naglasiti da Općina Orašje ima niske naknade i takse vezane uz dobivanje građevinske dozvole za izgradnju poslovnih objekata.

Također u Općini Orašje poduzetnik i investitor neće biti preopterećen visokim cijenama repromaterijala, energetskih i komunalnih usluga jer Općina Orašje ima nisku prosječnu cijenu troškova za električnu energiju, vodu, kanalizaciju i upravljanje otpadom.

Poticaji za investiranje u Bosnu i Hercegovinu

Bosna i Hercegovina ima dobro definirane zakone i podzakonske akte kada se radi o pokretanju i poslovanju gospodarskih subjekata, a posebno kada se radi o inozemnim investicijama. U BiH je stranim investitorima omogućeno:

- Ista prava i obveze kao i rezidenti Bosne i Hercegovine
- Pravo transfera dobiti u inozemstvo koje nastane kao rezultat njihovog ulaganja u Bosni i Hercegovini
- Strani ulagači imaju ista vlasnička prava nad nekretninama kao BiH pravni subjekti
- Oslobođanje plaćanja PDV-a kod uvoza resursa
- Slobodno zapošljavanje stranih državljana iz inozemstva ako nije određeno drugačije zakonima o radu u Bosni i Hercegovini
- Strana ulaganja su izuzeta od plaćanja carina i carinskih obveza, osim putničkih vozila, automata za zabavu i za igre na sreću
- Investitor koji je u godini za koju se utvrđuje porez na dobit izvozom ostvario preko 30% od ukupno ostvarenog prihoda, oslobađa se plaćanja poreza na dobit za tu godinu
- Osnovna sredstva i druga oprema uvezena u svrhu prijenosa poslova iz treće zemlje u BiH su oslobođeni PDV troškova
- Investitor ne plaća trošarine (akcize) na izvozne proizvode
- Investitor koji zapošljava više od 50% osoba s invaliditetom i osoba s posebnim potrebama dulje od godinu dana, oslobađa se plaćanja poreza na dobit za godinu u kojoj je bilo zaposleno više od 50% osoba s invaliditetom i osoba s posebnim potrebama

Od plaćanja poreznih obaveza i carine oslobađaju se:

- osnovna sredstva i druga oprema koja pripada tvrtkama koje su prekinula svoju djelatnost u stranoj zemlji i premjestile se u carinsko područje BiH, kako bi tu nastavila obavljati sličnu djelatnost
- sjemena, đubriva i proizvodi za obradu zemljišta koje uvoze poljoprivrednici u stranim zemljama za korištenje na posjedima koja graniče s tim zemljama
- Fizičke i pravne osobe koja koriste lož ulje za zagrijavanje stambenih i poslovnih objekata i objekata za poljoprivrednu proizvodnju (staklenici i plasnenici) imaju pravo na povrat trošarine

plaćene na lož ulje

- Poduzetnici koji uvoze robu koja se koristi u trgovačko-promotivne svrhe



Stope poreza na dodanu vrijednost u regiji:

- Bosna i Hercegovina - 17%
- Slovačka - 20%
- Srbija - 20%
- Češka - 21 %
- Slovenija 22%
- Poljska - 23%
- Rumunjska – 24%
- Hrvatska – 25%

Stope poreza na dobit u regiji:

- Bosna i Hercegovina - 10%
- Slovačka- 23%
- Srbija - 15%
- Češka - 19%
- Slovenija 17%
- Poljska - 19%
- Hrvatska – 12% i 18%
- Rumunjska - 16%
- Mađarska 20%-

Kao što vidimo, Bosna i Hercegovina nudi jedan od najstimulativnijih sustava oporezivanja u jugoistočnoj i srednjoj Europi, koji uključuje:

- Stopu poreza na dobit od 10%,
- Stopu poreza na dohodak od 10% i
- Stopu poreza na dodanu vrijednost (PDV) od 17%.

Poduzetničke institucije

Poslovni inkubator Orašje

Za domaće i strane investitore koji će ulagati u Poduzetničku zonu Dusine i na području Općine Orašje, Općina je osigurala mogućnost korištenja uredskih prostora u Poslovnom inkubatoru dok investitori ne izgrade svoje poslovne objekte. Na raspolaganju su moderno opremljeni uredi sa svom potrebnom infrastrukturom, koja uključuje i širokopojasni internet.

Uredski prostori Poslovnog inkubatora na raspolaganju su po vrlo povoljnim uvjetima i poduzetnicima početnicima u informatičkim i administrativnim djelatnostima (do 5 godina korištenja) i postojećim poduzetnicima s novim proizvodima i uslugama (do 3 godine korištenja).

Poslovni inkubator nalazi se u zgradi Centra za poduzetništvo Općine Orašje na atraktivnoj lokaciji, u blizini graničnog prijelaza s Republikom Hrvatskom i ulaza u Orašje i raspolaže sa 7 poslovnih prostora veličine od 16,24 kvadratnih metara do 27,13 kvadratnih metara.

Subvencionirani iznos naknade za korištenje uredskog prostora, ovisno je li poduzetnik početnik ili postojeći poduzetnik, kreće se od 0 €/m² u prvoj godini do 5 €/m² (bez PDV-a) u petoj godini.

Centar za poduzetništvo Općine Orašje

Sadašnjim i budućim investitorima na raspolaganju su i savjetodavne usluge Centra za poduzetništvo Općine Orašje, koji upravlja Poduzetničkom zonom Dusine i Poslovnim inkubatorom.

Centar je osnovan s ciljem pružanja potpore razvoju malog i srednjeg poduzetništva na području Općine Orašje.

Usluga „sve na jednom mjestu“ - „One stop shop“ dostupna je postojećim i budućim poduzetnicima, a uključuje sljedeću potporu stručnog tima Centra za poduzetništvo:

- Informiranje i educiranje poduzetnika
- Pružanje savjetodavne pomoći prilikom pokretanja poslovanja, od registracije poduzeća i dobivanja dozvola, zapošljavanja do realizacije različitih potpora
- Povezivanje poduzetnika s drugim poduzetnicima, potpornim i financijskim institucijama
- Pružanje cjelokupne podrške tijekom poslovanja poduzetnika.

Centar za poduzetništvo također aktivno provodi aktivnosti promocije i privlačenja investitora u Općinu Orašje te priprema i provodi razvojne projekte od interesa za Općinu.



Centar za poduzetništvo

Poslovni inkubator Orašje

Povijesne zanimljivosti

Prvi pisani spomenik koji govori o području Orašje datira iz 12. stoljeća. Nalazi se u povelji ugarskog kralja Bele IV, kojom Bela, bosanskom biskupu daruje neke posjede u sjevernoj Bosni, u Posavini, pod nazivom Terra Tolys. U povelji se spominje i rijeka Tolisa i naselje pod imenom Tolisa.

Orašje kao varoš, urbanizirano je i naseljeno 1862. godine. Naselili su ga Turci muslimanima - doseljenicima iz Šapca, Užica i Beograda da bi na rijeci Savi imali čvršću granicu i obranu od Austro-Ugarske. Naselje su projektirali francuski stručnjaci tako da su sve glavne ulice imale izlaz na Savu, a poprečne činile polja u obliku šahovske ploče.

Prvi poštanski ured u Orašju otvoren je 1884. godine, a prva telefonska centrala instalirana je 1913 godine.

Da je poljoprivreda bila najvažnija grana u ovome kraju govori i podatak da je na području Orašja 1904. godine osnovana prva zemljoradnička zadruga u Bosni i Hercegovini pod nazivom Seljačka zadruga s ograničenim jamstvom.

Općina Orašje se također može pohvaliti da je prva pučka osnovna škola u Bosni i Hercegovini također osnovana na njenom području.

Manifestacije

Orašje je poznato i po nekoliko velikih manifestacija tijekom godine.

Jedna od najznačajnijih kulturnih manifestacija su 'Dani hrvatskog filma', manifestacija koja se obično održava početkom rujna. Okuplja brojne režisere, glumce i kulturne djelatnike iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. U sklopu toga događanja prikazuju se najnovija filmska ostvarenja iz hrvatske kinematografije, a cijeli događaj uživa veliku medijsku pozornost.

Druga značajna manifestacija su 'Dani Tolise' koja imaju kulturno-folklorno-sportski karakter i održavaju se sredinom lipnja.

Od sportskih manifestacija tradicionalno se u Orašju tijekom svibnja održavaju Moto-susreti koji okupe oko tisuću ljubitelja motocikala iz zemalja Europe. Internacionalna regata „Sava tour“ (vožnja čamcima bez pogona s opremom za kampiranje) održava se u srpnju s ciljem druženja sportaša na vodi i naroda koji žive na obali Save.

I konačno, Dani kulture koji traju od polovice svibnja do sredine srpnja s bogatim programom koncerata, književnih večeri, smotre folkloru i dr.

Iz navedenoga je vidljivo da je Općina Orašje bogata priznatim manifestacijama što predstavlja u kontekstu razvoja turizma i gospodarstva veliku prednost.



Samostan u Tolisi

Introductory

Dear investors,

With this investment guide, we will try to present you all the development potential of the Orašje Municipality in order to improve the economic environment and to support entrepreneurial initiatives and improve the overall social-economic position of our Municipality.

This guide aims to provide all the necessary information on the resources, capacities and procedures related to investments on a local level.

We want future investments and new jobs to create a Municipality that is a desirable place to live in which all natural, social, economic, political and human resources are directed towards sustainable local development.



Municipality of Orašje

The municipality of Orašje is located in the northeast of Bosnia and Herzegovina and covers an area of 125 square kilometres. It belongs to the Federation of B&H with its territorial affiliation, and with the municipalities of Odžak and Domaljevac-Šamac, and the smaller part of the Bosanski Brod Municipality, it makes the Posavina County.

Orašje with settlements has almost 20,000 inhabitants, and as the headquarters of the

Posavina County, it has about 60,000 inhabitants.

The municipality of Orašje has created all the prerequisites for the development of small and medium sized entrepreneurs, agriculture and for foreign investments. The municipality is located along the border with Croatia and the EU and with its rich natural resources is certainly one of the best places for foreign investments in Bosnia and Herzegovina. The border crossing for Croatia in the area of Orašje Municipality is one of the largest newly built border crossings in Bosnia and Herzegovina.

The Sava River, cultural assets, palaeontological sites and famous events are the basis of tourism development in the municipality.

Surface area: 125 square kilometres

Number of inhabitants: 19,861

Position: 45°15' north latitude and 18°41' east longitude

Height above sea level: 83m

Climate: Moderate continental climate

Time zone: Central European Time (UTC +1)

Official language: BHS

Currency: BAM

Postal code: 76270

Area code: +387 (0)31

The area of the Orašje municipality includes 13 settlements: Orašje as the center, Oštra Luka, Bok, Bukova Greda, Matići, Kostrč, Tolisa, Donja Mahala, Ugljara, Vidovica, Kopanice, Jenjić, Lepnica

Basic features of the Orašje Municipality:

- county centre
- administrative centre
- education centre (faculties)
- cultural centre (galleries, museums, libraries)
- spiritual centre (Franciscan Monastery of Tolisa)
- health centre (developed primary and secondary health care)
- sports recreation centre (swimming pools, football and tennis courts)
- shopping and service centre (shopping centres and catering establishments)

- industrial centre (wood, metal, agricultural-food, electronics)
- tourist centre (Abonos - processing of ancient oak)
- agriculture (fruit growing, vegetable growing, cereals, other industrial crops)
- poultry and pig meat
- wickerwork
- hunting and fishing
- motor sports

Geo-transport position

The Municipality of Orašje also carries the name "Kapija BiH" (Gate of B&H) because its territory has one of the main border crossings connecting B&H with the Republic of Croatia or the European Union. This is one of the most significant comparative advantages compared to other locations in the surrounding area, making the Municipality of Orašje an easily accessible and attractive investment location. Spatially, the Orašje Municipality is well connected to the rest of Bosnia and Herzegovina, Croatia and Serbia.

There are important roads going through the municipality: the main road Orašje - Županja which connects Orašje with Croatia. The same main road connects the Municipality with the Zagreb - Belgrade highway which is only 12 km away from the municipality. The main road Orašje - Tuzla - Sarajevo - Mostar is also a major road for the municipality of Orašje and gives the municipality a good basis for economic development, especially for the development of tourism and trade.

The municipality leans against the Sava River, which opens up various possibilities for river transport.

Distance from larger centres:

- Tuzla - 70 km
- Belgrade - 160 km
- Sarajevo - 200 km
- Zagreb - 260 km
- Budapest - 370 km

Economic profile and resources

The economy of the Municipality of Orašje is based on the development of micro and small enterprises, trades and agricultural holdings and the tradition of crafts.

The strategic orientation of the Municipality of Orašje is to increase the participation of the manufacturing and processing sector in the local economy and to attract new, modern and export-oriented small and medium-sized enterprises that generate added value.

With fast and easy access to the market of the European Union, a rich resource base for the manufacturing and processing industry, business tradition and lower production costs, the Municipality of Orašje can offer business conditions that will enable potential investors to produce high quality and competitive products for the European and global markets.

The key sectors of business entities in the area of the municipality that represent the backbone of the economy are:

- trade and service activities



Orašje panorama

- processing industry
- transport and logistics
- construction.

The main export products include: riding saddles, trailers, auto industry parts, knitted wicker products, consumer eggs, fermented tobacco, tanned leather, IT services, medical furniture, insulation foil, electronic and metal products.

The Municipality of Orašje has significant natural resources and predispositions, and one of the main natural resources in the area of Orašje Municipality is agricultural land.

Agricultural land is suitable for growing a large number of cultures including environmentally healthy food/organic production. In this sense, the municipality has about 8,000 hectares of cultivable land that is increasingly used for labour intensive crops that include different types of vegetables grown outdoors or in greenhouses and tobacco.

On the other hand, natural sand and gravel, which is exploited on the river watercourse of the Sava River, as well as in inland areas (exploitation fields), is annually exploited in the amount of about 100,000 m³, is also one of the advantages of natural resources, which together with the potential of the Sava River make the excellent technological preconditions necessary for the irrigation of agricultural crops and for using for many other purposes, such as transport, tourism and cultural-sporting events.

The available workforce is an addition-

al factor that raises the level of competitiveness of the Municipality of Orašje as an entrepreneurial destination. There is a tradition of working in agriculture, metal, textile, chemical and food industry, construction and service industries. The Municipality of Orašje offers various workforce profiles, mainly professional and technical professions (engineers, electrical engineers, agronomists, medical staff, economists and lawyers). Since residents from neighbouring municipalities are gravitating daily in the Municipality of Orašje, the number and profile of the available workforce is considerably higher.

The tradition of craftsmanship in the municipality is also a force when it comes to potentials, especially because of the fact that the additional factor of the multicultural centre of the hospitable and cordial population further illustrates the openness that Orašje has nurtured for centuries.

When talking about the existence of additional elements that define a good investment product (tourist potentials, sports, cultural, historical factors), the Municipality of Orašje has very good resources and attractions, primarily the Sava River, which dominates the landscape and creates the “a place on the river”. Furthermore, the paleontological site located in the wider area of the Sava riverbed, although currently only partially explored and used, is a great tourist potential that can be used and can be the basis for the future positioning of Orašje.

The largest church in Bosnia and Herzegovina within the Tolisa Monastery is also



River Sava view

a valuable resource and can become an unavoidable visit point for tourists. The Tolisa Monastery Museum, with its valuable collections, has a great potential for the development of cultural tourism and is almost ready to market it.

Targeted sectors for investments

- Agricultural and food sector (production and processing of food - cereals, fruit and vegetables, milling and bakery products, consumer eggs, livestock feed, poultry and pig production, tobacco, medicinal herbs, planting and ornamental plants)
- Wood processing industry (production of plaiting materials - wicker racks, production of wood furniture),
- Metal processing industry (production of auto parts and trailers, production of boats, production of doors and windows of aluminium and PVC),
- Transport and Logistics,
- ICT sector,
- Energy sector.

Entrepreneurial Zone

Entrepreneurial Zone Dusina

The Dusina Orašje Entrepreneurial Zone was established in 2010 by the Decision of the Municipal Council of Orašje.

The zone extends over 35.17 hectares; it is divided into 50 parcels and is regulated by the spatial planning documentation of the Municipality of Orašje.

Free parcels are in 100% ownership of the municipality. For the Entrepreneurial Zone there is a Spatial and Urban Plan, which foresees the development of the Entrepreneurial Zone.

The zone is located right next to the main road Orašje - Tuzla, only 1 km from the border crossing Orašje - Županja (CRO - EU), and 12 km from the Zagreb - Lipovac highway.

The Municipality of Orašje offers an attractive incentive package for investors in the Dusina Entrepreneurial Zone, which includes:

- Favourable price of land (1.5 €/m²)
- Exemption from fees for use and organization of construction land
- Exemption of utility contributions for construction.

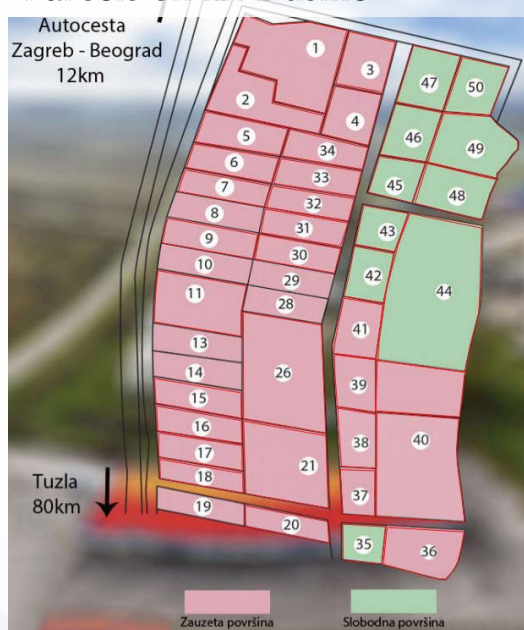
The required communal infrastructure was built in the Entrepreneurial Zone. Investors have at their disposal:

- Water supply (connection of the Dusina Entrepreneurial Zone water supply pipeline to the pipe diameter DN 225 mm).
- Sewerage (mixed sewerage network for sanitary and faecal and waste water),
- Electric Power Infrastructure (the zone is covered by the electric power system TS 110/35/10 kV ORAŠJE, 2 x 20 MVA),
- Telecommunication (the required telecommunication infrastructure is ensured in the Zone)

In addition to favourable land prices and facilities, there is a possibility of connecting parcels according to needs.

Investing in the Dusina Entrepreneurial Zone is suitable for export-oriented small and medium-sized enterprises that have the need for local raw materials, suppliers or the establishment of value chains in the processing (food, wood, metal) industry,

Parcels on EZ Dusine





Entrepreneurial Zone Dusina

as well as in all other related sectors. It is also suitable for manufacturing and services based on information and communication technologies.

The Dusina Entrepreneurial Zone is suitable for a so-called Greenfield Investment, which has so far been recognized by 25 entrepreneurs (domestic and foreign from Germany, the Netherlands and Belgium), who operate in the Zone and employ more than 250 employees. Its activities include the production of metal parts for the auto industry, production of small boats, production of trailers, production of plastic products, stone processing, leather processing, trade and services.

Incentives for investors offered by the Municipality of Orašje

The Municipality of Orašje offers a range of long-term incentive measures targeted at the development of small and medium entrepreneurship and crafts.

The incentive measures for the development of entrepreneurship and crafts in the area of the Municipality of Orašje include:

- Subsidizing new employment in newly built or reconstructed business premises,

- Co-financing of part of the contribution for newly registered agricultural activities and deficit and low-accumulative trades
- Co-financing equipment procurement for technological improvement of entrepreneurship and crafts businesses.

The municipality of Orašje paid special attention to the process of obtaining building permits and property registration. It is especially important to point out that the Municipality of Orašje has low fees for obtaining a building permit for building business facilities.

Furthermore, in the Municipality of Orašje, the entrepreneur and investor will not be overburdened with high prices of raw materials, energy and communal services since the Municipality of Orašje has low average cost of electricity, water, sewage and waste management.

Incentives for investing in Bosnia and Herzegovina

Bosnia and Herzegovina has well-defined laws and sub-laws when it comes to the start-up and operation of companies, especially when it comes to foreign investments. In B&H, foreign investors are given:

- The same rights and obligations as the residents of Bosnia and Herzegovina
- The right to transfer earnings resulting from their investment in Bosnia and Herzegovina abroad.
- Foreign investors have the same property rights as B&H legal entities
- Exemption of VAT payments when importing resources
- Free employment of foreign nationals if not otherwise regulated by labour laws in Bosnia and Herzegovina
- Foreign investments are exempt from paying customs duties, other than for passenger cars, gaming machines and prize games
- An investor who has achieved more than 30% of the total income realized in the year for which the export profit tax is established through export is exempt from the payment of income tax for that year
- Basic equipment and other equipment imported for the purpose of transferring jobs from a third country to B&H are exempt from VAT costs
- The investor does not pay excise on exported products
- An investor who employs more than 50% of people with disabilities and persons with special needs for more than a year, is exempt from paying taxes for the year in which he employed more than 50% of persons with disabilities and persons with special needs

The following is exempt from paying taxes and customs:

- Funds and other equipment belonging to companies that have ceased their activity in a foreign country and moved to the B&H customs area in order to continue doing similar activities
- Seeds, fertilizers and land-based products imported by farmers in foreign countries for use on land bordering with these countries
- Physical and legal entities using heating oil for heating residential and commercial buildings and agricultural production facilities (greenhouses) are entitled to the refund of excise duty paid on heating oil

- Entrepreneurs who import goods used for commercial and promotional purposes



VAT rates in the region:

- Bosnia and Herzegovina - 17%
- Slovakia - 20%
- Serbia - 20%
- Czech Republic - 21 %
- Slovenia - 22%
- Poland - 23%
- Romania – 24%
- Croatia – 25%

Income tax rates in the region:

- Bosnia and Herzegovina - 10%
- Slovakia - 23%
- Serbia - 15%
- Czech Republic - 19%
- Slovenia 17%
- Poland - 19%
- Croatia – 12% i 18%
- Romania - 16%
- Hungary - 20%

As we can see, Bosnia and Herzegovina offers one of the most stimulative taxation systems in Southeast and Central Europe, which includes:

- Profit tax rate from 10%,
- Income tax rate from 10% and
- Value added tax rate (VAT) from 17%.

Entrepreneurial institutions

Entrepreneurial incubator Orašje

For domestic and foreign investors who will invest in the Dusina Enterprise Zone and in the area of the Municipality of Orašje, the Municipality has ensured the possibility of using office space in the Business Incubator until investors build their business premises. Modernly equipped offices are available with all necessary infrastructure, including broadband internet.

Office Business Incubators are available under very favourable conditions for beginner entrepreneurs in IT and administrative activities (up to 5 years of use) and existing entrepreneurs with new products and services (up to 3 years of use).

The business incubator is located in the building of the Centre for Entrepreneurship of the Municipality of Orašje in an attractive location near the border crossing with the Republic of Croatia and the entrance to Orašje and has 7 business premises from 16.24 square meters to 27.13 square meters.

The subsidized amount of fees for the use of office space, depending on whether the entrepreneur is a beginner or an existing entrepreneur, ranges from 0 €/m² in the first year to 5 €/m² (no VAT) in the fifth year.

Centre for entrepreneurship of the Municipality of Orašje

Current and future investors are also offered advisory services of the Centre for Entrepreneurship of the Municipality of Orašje, which manages the Business Zone of Dusina and the Business Incubator.

The Centre was established with the aim of supporting the development of small and medium-sized enterprises in the area of the Municipality of Orašje.

The “All in one place” service is available to existing and future entrepreneurs, and includes the following support from the Centre for Entrepreneurship team:

- Informing and educating entrepreneurs
- Providing advisory assistance when starting a business, from registering a company and obtaining permits, employment to realization of various grants
- Connecting entrepreneurs to other entrepreneurs, supporting and financing institutions
- Providing overall support during business ventures.

The Entrepreneurship Centre also actively carries out activities for promoting and attracting investors to the Orašje Municipality and prepares and implements development projects of interest to the Municipality.



Centre for entrepreneurship

Entrepreneurial incubator Orašje

Historical attractions

The first written mention of the Orašje area dates back to the 12th century. It is found in the charter of the Hungarian king, Bela IV, whereby Bela donated to the Bosnian bishop some properties in northern Bosnia, in Posavina, called Terra Tolys. The Charter also mentions the river Tolisa and the settlement called Tolisa.

Orašje, as a town, was urbanized and inhabited in 1862. The Turks inhabited it with Muslims - immigrants from Šapac, Užice and Belgrade to have a stronger border and defence from the Austro-Hungarian side on the river Sava. The town was designed by French experts so that all main streets had an exit to the Sava, and the crossroads made fields appear as chessboards.

The first post office in Orašje was opened in 1884 and the first telephone exchange was installed in 1913.

Agriculture being the most important branch in this region is also shown by the first agricultural cooperative in Bosnia and Herzegovina founded in 1904, under the name of the Seljačka zadruga with limited warranty.

The Municipality of Orašje can also boast that the first elementary school in Bosnia and Herzegovina was also established in its area.

Events

Orašje is famous for several major events throughout the year.

One of the most significant cultural events is the Days of Croatian Film, a event that is usually held at the beginning of September. It gathers numerous directors, actors and cultural workers from Croatia and Bosnia and Herzegovina. The latest cinematic achievements from Croatian cinema are shown as part of this event, and the whole event enjoys great media attention.

Another significant event is Days of Tolisa which has a cultural-folklore-sport character and is held in the middle of June.

Regarding sports events, traditional motorsports are held in Orašje during May, gathering around one thousand motorcycle enthusiasts from Europe. The international "Sava tour" regatta is held in July with the aim of bringing together water athletes and people living on the shore of the Sava River.

And finally, the Days of Culture that last from mid-May to mid-July with a rich program of concerts, literary evenings, folklore plays and more.

It is apparent from the above that Municipality of Orašje is rich in recognized events, which represents a great advantage in the context of tourism and economy development.



Monastery in Tolisa

Interreg - IPA CBC

Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro



PROJECT'S OVERALL OBJECTIVE:

Contributing to sustainable economic development and increasing in employability through the creation of an efficient and effective entrepreneurial ecosystem in the cross-border partnership area (Orašje, Garešnica, Lipik)

PROJECT'S SPECIFIC OBJECTIVE:

To improve the structure and quality of business services in the business support institutions of the cross-border partnership area (Orašje, Garešnica, Lipik)

PROJECT DURATION:

28 months

01.07.2017. - 31.10.2019.

Total budget: **731.906,95 €**

Programme co-financing (85 %): **622.120,89 €**

Total budget Municipality of Orašje: **249.881,48 €**

Programme co-financing (85%): **212.399,25 €**

Total budget Town of Lipik: **261.375,50 €**

Programme co-financing (85%): **222.169,17 €**

Total budget PCG: **220.649,97 €**

Programme co-financing (85%): **187.552,47 €**



ORAŠJE

Investment guide



CENTRE FOR
ENTREPRENEURSHIP OF
THE MUNICIPALITY OF ORAŠJE

Magistralna cesta bb • Orašje
phone/fax: +387 (0)31 717 122
e-mail: info@cp-orašje.ba
www.cp-orašje.ba